

ds De
Standaard
WEEKEND

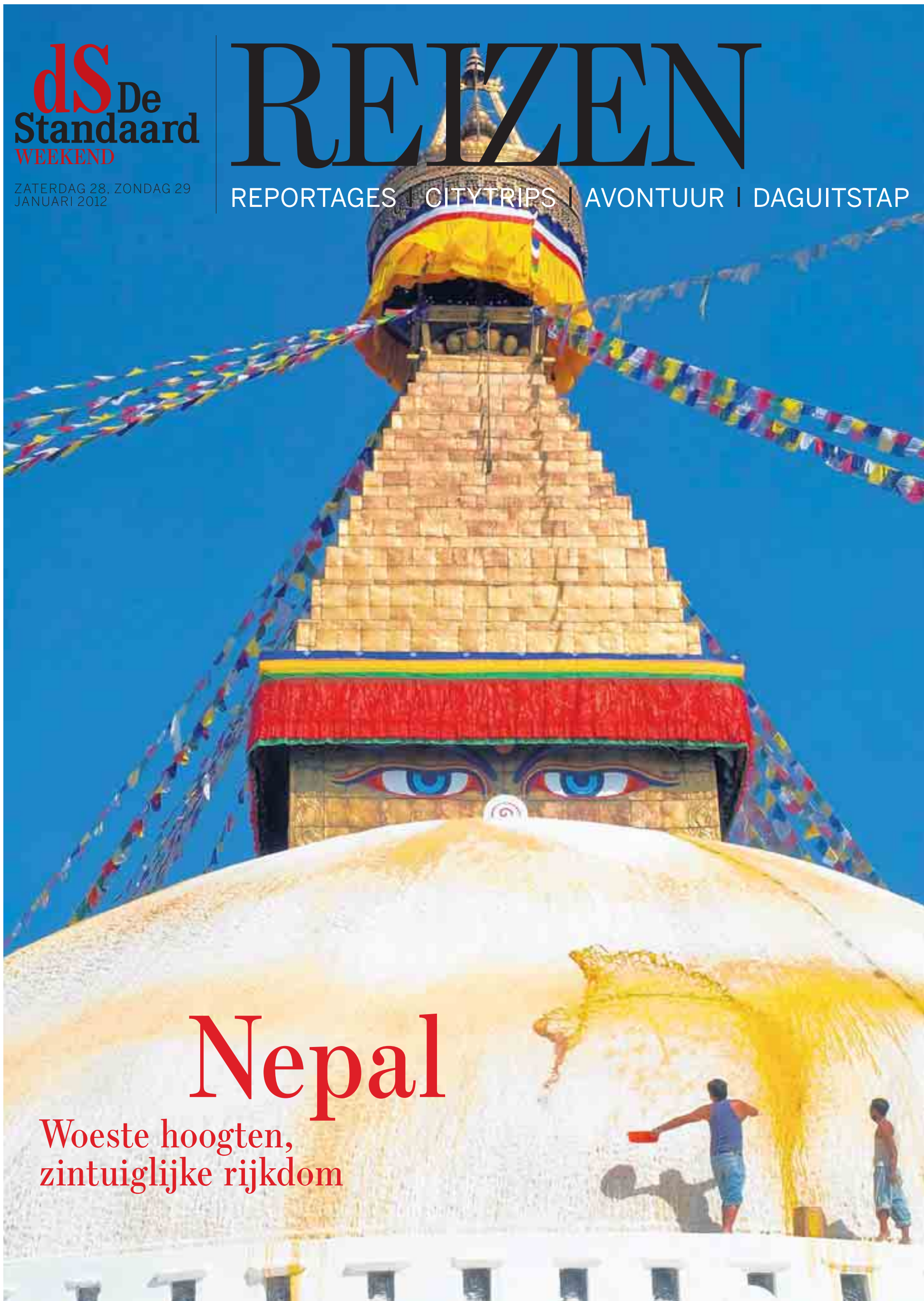
ZATERDAG 28, ZONDAG 29
JANUARI 2012

REIZEN

REPORTAGES | CITYTRIPS | AVONTUUR | DAGUITSTAP

Nepal

Woeste hoogten,
zintuiglijke rijkdom

ZINTUIGLIJKE RIJKDOM IN EEN STRAATARM HIMALAYA-LAND

Er gaat niks boven NEPAL

DS-Infokaart

Op naar Nepal. En vergeet die bergschoenen. Een goed paar teenslippers en alerte zintuigen volstaan om je onder te dompelen in het overweldigende, door Unesco erkende, cultuur- en natuur erfgoed van dit voormalige hindoeïstische koninkrijk. En zelfs zonder te klimmen kom je terug thuis met het hoogst haalbare diploma ooit.

FRANS VANDEPUTTE

Nooit gedacht dat we zelf nog mei '68 zouden meemaken. Als we de tarmac van Kathmandu betreden, blijken we ons al in het jaar 2068 te bevinden. Het vliegtuig als teletijdmachine: straf! Het is maar dat de Nepalezen er een aparte tijdrekening op na houden.

En toch: er hangt in de stad een revolutionair mei '68-sfeertje. Er wordt gestaakt door de openbare diensten. En 's avonds is er een betoging gepland. De (rijke) politieke kaste - 'Ze zijn allemaal corrupt, net als de politie', zucht reisgids Mukesh - is kop van Jut. De al jaren beloofde grondwetswijzigingen, die de (arme) man in de straat meer inspraak en rechten zouden moeten geven, blijven uit. 'Dit is Kathmandu niet', waarschuwt Mukesh ons, als we via schaars bevolkte wegen vlotjes richting hotel rijden. De volgende ochtend begrijpen we wat hij bedoelde. De rust van de dag voordien is getransformeerd in een fascinerende kakofonie van uitpuilende bussen, aftandse overladen vrachtwagens, schaarse nieuwe en veel opgelapte auto's en bromfietsen, allemaal hard toeterend om de stootkarren, loopfietsen en voetgangers te laten horen dat zij voorrang hebben. De enigen in deze mobiliteitschaos die de onverstoortbaarheid zelf blij-

ven, zijn de heilige koeien die, minder dom als ze eruitzien, zich de voetpaden toe-eigenen.

Fotogeniek

Het steeds meer uit zijn voegen barstende Kathmandu, 1.300 meter boven de zeespiegel, is geen fris ogende stad. Water- en luchtvervuiling zijn er een zorgwekkend probleem. De opwarming van de aarde is een nog versterkende factor. 'Als kind speelde ik in Kathmandu nog vaak in de sneeuw, maar de laatste twintig jaar is hier 's winters geen vlokje meer gevallen', weet veertiger Mukesh.

Dat Kathmandu je desondanks meteen prikkelt en verleidt, is te danken aan die ontwapenende vriendelijkheid en uitstraling van de Nepalezen. Ze zijn vaak straatarm (40 procent van de 27 miljoen inwoners leeft onder de armoedegrens), maar toch brandt er een soort vastberaden trots in hun blik. Daar bovenop zijn ze - en dan vooral de vrouwen - met een natuurlijke trots bijzonder stijlvol en kleurrijk gekleed. Die combinatie maakt ze onweerstaanbaar fotogeniek.

En dan is er het rijke cultuuraanbod. Kathmandu-stad, en bij uitbreiding de vallei van Kathmandu, herbergt een schat aan sites en monumenten die door de Unesco als werelderfgoed zijn er-

kend. De grootste concentratie ervan vind je op het centrale historische plein van Kathmandu, Durbar Square, en op het gelijknamige centrale plein van die twee andere koningsteden, Patan en Bhaktapur. Vooral in laatstgenoemde stad lijkt het er soms op dat je teruggeflitst bent naar de middeleeuwen.

Tip voor elke Nepal-bezoeker: lees vooraf ook iets over de 'basics' van het hindoeïsme (en zijn kastenstelsel) en over het boeddhisme. Geen enkel land ter wereld is zo'n overweldigende smeltkroes van beide godsdiensten. De slogans van reisgids Mukesh - Nepal is het land van 'meer godsdienstige feestdagen dan werkdagen', van 'evenveel huizen als tempels' en van 'evenveel mensen als goden' - zijn nauwelijks overdreven.

Levende godin

Vier voorbeelden slechts van te bezoeken aanraders, vanwege prachtig, of intrigerend, of verbijsterend, of een mengeling van dat alles. Eén: de tempel van de Kumari van Kathmandu. Een 'uitverkoren' piepjong meisje wordt er aanbeden als een 'levende godin'. De Kumari, bij haar aanstelling vier jaar oud, leeft gescheiden van haar familie. Zodra het meisje bloedt, door een verwonding of haar eerste menstruatie,

is ze haar goddelijke status kwijt en moet er een nieuwe 'godin' geselecteerd worden.

Twee: de enorme stoepa van het meer dan tweeduizend jaar oude boeddhistische tempelcomplex van Nepal, Swayambunath, ook wel de apentempel genoemd. En kom niet te dicht bij die makaken, want ze kunnen venijnig bijten, of je fototoestel of zonnebril in-pikken.

Drie: de bloedtempel van Kurintar, een heus bedevaartsoord. Hindoes, ook bussenladingen vol uit India, komen er kippen, geiten, eenden en zelfs buffels offeren. Tot enkele jaren terug was het nog drie uur te voet klimmen naar de tempel. Nu duurt het een kwartiertje met een kabellift. Een dubbele kabellift: één voor de mensen, en parallel een voor de offerdieren. En het is even schrikken als we aan gids Mukesh vragen waarom nogal wat bedevaarders met een kokosnoot in de handen rondlopen. Tot zo'n vijftig jaar geleden was er in Kurintar nog sprake van mensenoffers. De kokosnoot geldt als symbolisch alternatief voor een mensenhoofd.

Vier, en veruit de meest beklijvende ervaring: de Shiva-tempel van Pashupatinath, met de publieke lijkverbrandingen aan de heilige rivier Bagmati. Op de ene oever: rijen toeristen, fototoestel in de

aanslag. Aan de andere kant: crematies van net overleden hindoes, omringd door hun familieleden. 'Je hoeft je geen voyeur te voelen met gebrek aan respect voor hun verdriet', sust gids Mukesh. 'Voor een hindoe die op een normale leeftijd sterft, is de dood een deel van een voortdurende cyclus van geboorte, leven, dood en wedergeboorte.' En toch vinden we het veel leuker om beeldjes te schieten van de tientallen sadhoes, de ascetische bedelmonniken met hun kleurrijke gewaden en bizarre yogahoudingen.

Een tijger? Zoek oogcontact!

Na de Nepalese cultuur staat er Nepalese natuur op het menu. Een mens denkt dan automatisch aan avontuurlijke trekkings in het voor- of hooggebergte van de Himalaya. Maar de cultuur-natuur-formule die Imagine Travel (*zie inzet*) aanbiedt, brengt ons eerst naar Nagarkot, 2.175 meter hoog. Daar heb je, bij mooi weer, een prachtig uitzicht op vijf van de tien hoogste bergtoppen van de wereld.

Daarna dalen we tot op 150 meter boven zeeniveau, bestemming Chitwan National Park, zo'n 210 kilometer ten oosten van Kathmandu. Over de bedenkelijke 'snelwegen' van Nepal betekent dat al snel een rit van 6 uur. Als kort voor onze aankomst de airc

Verkeerschaos in Kathmandu. © fvdp

De hindoeïsche god Hanuman. © hh

Op olifantensafari in Chitwan National Park. © fvdp

van het busje uitvalt, voelen we meteen dat we in broeierige subtropisch oorden zijn aanbeland.

Met een kano steken we de rivier Rapti over, richting Island Jungle Resort. De volgende ochtend worden we in ons sobere hutje - zo hoort het in de wildernis - gewekt door het indringende gekwetter van tientallen vogelsoorten. De parkwachter Hom pepert ons na het vroege ontbijt de 'basisregels' in voor een groepswandeling te voet door de jungle. 'Wat te doen als je een beer ziet? In groep gaan staan en hard in de handen klappen. Een tijger? Oogcontact zoeken en houden en langzaam achteruit stappen. Een neushoorn? Verstop je achter een dikke boom, of klim in een kleine boom.'

De instructies zetten de zenuwen van de deelnemers even op scherp. Ogen tasten elkaars fysieke paraatheid af op boomklimtalent. Maar de alertheid daalt snel. Na anderhalf uur lopen door de bossen hebben we, op een in de struiken wegflietsend hert en een klein zwijntje na, geen wild beest gezien. We moeten ranger Hom op zijn woord geloven dat we, in de op de wandelpaden massaal verspreide olifantenpoep, wel de voetafdruk van een beer en een tijger mochten aanschouwen. Schrale troost voor een letterlijke stontwandeling.

●●●
Lees verder blz. 4

Begrafenisritueel in Pashupatinath, aan de oever van de heilige rivier Bagmati. Even later volgt de lijkverbranding. © Frans Vandeputte

ZINTUIGLIJKE RIJKDOM IN EEN STRAATARM HIMALAYA-LAND

●●●
Vervolg van blz. 3

Dan voelen we ons twee uurtjes later, enkele meters boven de begane grond heen en weer wiegend op de brede rug van Laxmi Mali, al véél beter. We zijn op olifanten-safari! De wijfjesdikhuid, genoemd naar de godin van de weelde, duikt met ons de jungle in. En dit keer hebben we meer geluk: binnen een uur krijgen we twee neushoorns in het cameravizier. Onze derde wilduitstap van de dag, een rit met een jeep door de jungle, bevredigt ons jachtinstinct naar 'close encounters' nog het meest. Bijna bij valavond botsten we op een kanjer van een rhino, grazend achter enkele struiken vlak naast de weg. De motor van de jeep gaat uit en de nieuwsgierige neushoorn, die blijkt te luisteren naar de naam Kanko Samaya (Nepalees voor 'oorprobleem') nadert vervaarlijk dicht. Als we bijna letterlijk oog in oog komen te staan, kiest de chauffeur voor een veilige vlucht. Maar intussen is het beest wel vele honderden keren gekiekt door alle aanwezige fototoestellen. Terug in de lodge vinden we in de hal bewijzen dat Kanko Samaya's soortgenoten, en de vele andere wildsoorten, het er tot enkele decennia terug minder fortuinlijk van afbrachten. Vergeelde kiekjes tonen hoe vroegere decadente jachtpartijen van de Nepalese koningen, met gasten als de Britse koning George V en zijn zoon, de latere koning Edward VIII, eindigden in massale slachtpartijen van tijgers, neushoorns, luipaarden. Chitwan National Park, 932km² groot, kreeg pas in 1973 de status van nationaal park, en werd in 1984 uitgeroepen tot Unesco-natuurerfgoed. Net op tijd om te verhinderen dat bijvoorbeeld de tijgers, nu nog zo'n 50 stuks, compleet uitgeroeid werden.

Proppen watten

Op onze laatste Nepaldag is het tijd voor het hoogtepunt van de reis. Letterlijk. Een piekervaring. Letterlijk. Of nog correcter, in het meervoud: piekervaringen. Want met een Jetstream 41, met 30 zitjes, maken we een vlucht langs enkele 7.000- en 8.000-plussers van de Himalaya-bergketen.

Drie kleurrijke sadhoes, ascetische bedelmonniken, in Pashupatinath. © Frans Vandeputte

Typische hurkzit, op slippers, en toch op de bank. © fvdp

Naaïen op straat, in het middeleeuws ogende Bhaktapur, op slippers. © fvdp

Een trotse wegenwerker, op slippers. © fvdp

Monniken, op slippers, delen de stoep met een heilige koe. © fvdp

Aan het Island Jungle Resort in Chitwan: koffers en souvenirs eerst. © fvdip

Lees vooraf iets over de 'basics' van het hindoeïsme en het boeddhisme. Geen enkel land is zo'n overweldigende smeltkroes van beide godsdiensten

De stewardess trakteert ons op enkele sneeuw witte wattenpropen, voor de druk in de oren. En de piloot van Yeti Airlines vliegt met ons langs indrukwekkende kanjers als de Shisha Pangma (8.013 m), de Gauri Shanker (7.134 m), de nationale heilige berg van Nepal, en de Cho-oyu (8.201 m). Om dan rechtsomkeert te maken aan de absolute 'top of the bill', de Sagamatha, alias de Mount Everest, met zijn 8.848 meter het dak

van de wereld. Er gaat niets boven Nepal. Letterlijk.

Bij de landing worden we, als eeuwig bewijs van deze unieke ervaring, de trotse bezitter van het hoogst haalbare diploma ooit in ons leven.

Rivierkeien

Tijdens de vlucht terug naar België bladeren we nog door enkele Nepalese kranten. 'Eén waterkraan voor 200 huisgezinnen,'

INFO NEPAL

- Onze verkenningstocht in Nepal vond plaats in samenwerking met Imagine Travel. Een rondreis van 13 dagen met bezoek aan o.a. Kathmandu, Bhaktapur, Nagarkot en Chitwan National Park kan al vanaf 2.640 euro. Je kan de reis ook combineren met enkele dagen India. Vlucht met Jet Airways vanuit Zaventem, met tussenstop in Delhi.
- Ideale reistijd: bezoek is mogelijk het hele jaar door; het droge seizoen loopt van oktober tot en met mei; 18 tot 26 graden in Kathmandu, 30 graden in het junglegebied.
- Gezondheid: geen enkele vaccinatie is verplicht.
- Info:
www.imagnettravel.be;
www.welcomenepal.com;
www.shashisholidays.com

kopt een bericht in de *Himalayan Times*. Schrijvende getuigenis van een tienerjongen in de *Kathmandu Post*: 'Ik kan niet langer naar school. Mijn ouders zijn te arm om het inschrijvingsgeld te betalen.' Het blijkt om 200 roepie te gaan, amper twee luttele euro. Net als honderdduizenden andere jonge Nepalezen ziet hij zich genoodzaakt om als gastarbeider uit te wijken naar India.

Het beeld schiet ons ook opnieuw voor ogen van de toevallige scène bij een busstop, twee dagen eerder. Drie jonge Nepalese vrouwen die keien uit de rivier haalden, die met een zware hamer tot kleine steentjes verpulverden, om ze dan te verkopen als ingrediënt om beton te maken. Tien tot twaalf uur hard labeur, waarmee ze nauwelijks enkele tientallen roepie's per dag verdienen.

Zet die feiten op een rij en het is zonneklaar dat dit fascinerende maar tegelijk straatarme Himalaya-land nog heel veel inkomsten uit de toeristische industrie kan gebruiken om het schamele bnp van 350 dollar per hoofd wat op te krikken. 'Naturally Nepal', luidt de officiële marketingslogan van de toeristische dienst, met als extra slagzin 'Once is not enough'. Waarop wacht u nog? Trek aan die teenslippers.

ZONNIGE GROETEN UIT DUBAI

Rugbymicrobe

Luc Blommaert (45) en Elke Vinck (34) wonen met hun vijf kinderen in Dubai. Luc werkt er als ceo van Matrex Group en Elke maakt spullen voor baby's en kinderen. Hanne, Lucs dochter uit zijn eerste huwelijk, woont in Brugge, maar komt heel vaak op bezoek

Wat vind je leuk aan je nieuwe land?

'Het is heel fijn dat we hier mensen van overal ter wereld ontmoeten. De kinderen leren ook veel talen en culturen kennen, dat is heel verrijkend. Ze volgen Franstalig onderwijs, maar ook Engels en Arabisch staan op het programma, zelfs voor de allerkleinsten.'

'Verder krijgen we maximaal vijf keer per jaar met een regenbui te maken. Door het gegarandeerd mooie weer kunnen we op elk moment van alles doen: barbecueën, uitstapjes naar de zee, de dierentuin, de bergen of de woestijn. Ook kamperen is nooit een probleem, en staat zelfs met alle kleintjes regelmatig op het programma. De zomer is, met 45 graden en een hoge luchtvochtigheid, wel de minst aangename periode, en duurt toch wel vier maanden.'

Wat zijn de grootste verschillen met België?

'Je krijgt hier voor heel wat dingen hulp: in de supermarkt is er bijvoorbeeld iemand die je karretje leegmaakt en je spullen in zakken stopt. Winkels zijn altijd open tot tien uur, in het weekend zelfs vaak tot middernacht. Dat is vooral handig met kleine kinderen: je kunt rustig boodschappen doen terwijl de kinderen allang slapen.'

'De schooldag begint om acht uur en eindigt rond twee uur 's middags. Na school is er dus heel wat tijd voor buitenschoolse activiteiten. Die zijn heel goed georganiseerd maar superduur, doordat alles privé is. Onze kinderen zwemmen, turnen en spelen rugby in het weekend. Het is Elke die als eerste de rugbymicrobe te pakken had.'

'Leuk zijn ook de vele parken die je op allerlei onmogelijke plekken in de stad aantreft. De kinderen zijn er heer en meester en kunnen zich uitleven op glijbanen, klimrekken en schommels.'

Wat moeten bezoekers zeker gezien hebben?

'Er zijn de typisch toeristische dingen: de imposante gebouwen Burj Khalifa en Burj al Arab en de luxe winkelcentra, bijvoorbeeld. Maar er zijn ook zo veel schitterende activiteiten buiten: je kunt een tripje maken met een authentieke boot, een "abra", of dolfijnen spotten op zee. Vanuit Dubai kun je ook uitstapjes naar de bergen ondernemen, en dan vooral naar de wadi's of rivierdallen. De kinderen houden ervan in het heerlijk frisse water van die wadi's te spelen. Vooral in de streken Hatta en Ras Al Kaimah kun je zulke trips ondernemen. Als bezoeker moet je zeker ook langs de oude soeks passeren, waar je kruiden, juwelen en stoffen kunt kopen. De fruit-, groente- en vismarkt bij de Al Shindagha-tunnel in Dubai, ten slotte, is ook indrukwekkend: er zijn heel veel verkopers, en overal waar je gaat, word je aangeraakt en aangesproken.'

Eline Maeyens

'Zonnige groeten' laat elke week een Belg uit het buitenland aan het woord.